

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—6, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem 300000 mk., z przesyłką pocztową 310000 mk., za granicą 600000 mk., cena pojedynczego numeru na prowincji 180000 mk. CENA OGŁOSZEN: za wiersz milimetr, przed tekstem 80000 mk. w tekście 100000 mk., za tekstem 40000 mk.—W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia, od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszcz. № 80187.

CYKL ODCZYTÓW RED. JANA OBSTA

POD TYTUŁEM:

DZIEJE LITWY

odbędzie się w lokalu T-wa „Rozwój” Trocka Nr. II

I. Czasy przedhistoryczne. Początki od Mendogu do Gedymina.	III. Worksła —Grunwald—Horołdo.
II. Od Gedymina do Jagielly. Małżeństwo z Jadwigą.—Wcielenie Litwy do Polski.	IV. Kazimierz Jagiellończyk. V. Zygmunt August i Barbara. Dwór w Wilnie. VI. Unja lubelska.

Pierwszy odczyt odbędzie się w Piątek dn. 18. I. b. r. o godz. 7 wiecz. Następne w każdy piątek o tejże godzinie.

Bilety w cenie 500,000 i 250,000 dla uczącej się młodzieży w kancelarii „Rozwoju” i przy wejściu.

JABŁKA: Renety, Antonówki i inne w dowolnej ilości — po cenie hurtowej, są do nabycia w Drukarni Józefa Zawadzkiego przy ul. Św. Anny 3, w godz. 11—2 w połud.

I-szy ODDZIAŁ MIEJSKI

WILEŃSKIEGO PRYWATNEGO BANKU HANDELWEGO

ul. Wielka 24, tel. 7-37

przypomina Sz. Klienci, iż nadal przyjmuje wkładki na rachunki bieżące i lokaty terminowe w Złoty Polskich według kursu dnia Franka Złotego, czem daje możliwość uchronienia oszczędności od deprecjacji.

Prócz tego bank załatwia wszelkie operacje w zakresie bankowości wewnętrznej.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Nowe ustawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zakończyło opracowywanie zmienionych ustaw prasowej i widowiskowej.

Reforma walutowa.

Opracowanie projektu wymiany marek polskich na złote zostało powierzone p. Zollowi.

Zmiana na stanowisku Komisarza do walki z drożyzną.

W miejsce ustępującego p. Bajdy na stanowisko Nadzwyczajnego Komisarza do walki z drożyzną zostanie mianowany p. Kmity.

Zajście w Sejmie.

Wychodzący we Lwowie organ brylistów „Sprawa Ludowa” wyraził się w sposób obrażający o posła Witosie. Obrażony poseł Witos zareagował wczoraj na to wobec p. Bryla czynnie w bufecie sejmowym. P. Bryl również czynnie na to odpowiedział poczem rzucił w p. Witosę krzesłem.

Wzrost drożyzny.

WARSZAWA, 17.1. (A. W.) — szą połowę stycznia ustalono na Mnożnik drożyzniany za pier- 89,62%.

Zwolnienie tempa inflacji.

WARSZAWA, 14.1. (A. W.)—	10.XII.	51 1/2	„
Z zestawień kasowych P. K. K. P.	20.XII.	64	„
wynika, że w pierwszej dekadzie	31.XII.	111	„
b. m. zadłużenie skarbu państwa	10.I.	105	„

w P. K. K. P. po raz pierwszy od pół roku zmniejszyło się. Dług skarbu państwa w PKKP. wynosił 80.XI. 43 tryliony

Widzimy więc, że podczas gdy w ciągu 10 dni od 20-go do 31-go grudnia zadłużenie Skarbu Państwa w instytucji emisyjnej wzro-

Dnia 13. b. m. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami,

†
s. p.

Wacław Hermanowicz

były dzierżawca Wornian w Wileńszczyźnie ur. 3. V. 1878 r. w Żegarynie pow. Trockiego.

Zacnością i prawością charakteru zjednał Sobie grono przyjaciół, to też pamięć o Nim w sercach naszych nie wygaśnie.

W imieniu przyjaciół **Ig. UMIŃSKI.**

WILNO—POZNAŃ—BYDGOSZCZ—CHARBIN pow. Witkowski.
Pogrzeb odbył się w środę dnia 16. b. m. w Poznaniu.

sło o .47 tryljonów, to w ciągu następujących 10 dni zmniejszyło się o 6 tryljonów.

Jest to pierwsze następstwo waloryzacji podatków. Według przewidywań Min. Skarbu walory-

zacja podatków wraz z zaliczką na podatek majątkowy da możliwość już w lutym zamknąć budżet Państwa bez niedoboru, a tem samem wstrzymać druk banknotów.

Mac Donald o mowie tronowej.

LONDYN, 16.1. (Pat.) W izbie gmin, podczas dyskusji nad adresem w odpowiedzi na mowę tronową, zabrał głos Mac Donald, zaznaczając, że mowa tronowa jest niczem innym, jak zbiorem szeregu frazesów.

Mac Donald powiedział dalej:

Przed zmianą rządu w Anglii.

LONDYN, 16.1. Zdaje się, że obóz konserwatywny nie zachowuje się tak biernie, jak to w ostatnim czasie przypuszczano, lecz myśli nadal o utrzymaniu się przy władzy i nawet w ostatniej chwili nie dopuścił do utworzenia gabinetu Mac Donalda. „Daily Mail” twierdzi wręcz, że w obozie konserwatywnym istnieje bardzo liczna grupa, która postanowiła poświęcić osobę Baldwina i wysunąć bardziej popularnego członka Stronnictwa Konserwatywnego do odegrania roli decydującej w chwili obecnej. Grupa ta czyni premje-

Musimy wprowadzić nowy porządek. Interesu Anglii nie wolno spuszczać z oka. Potrzeba nam koniecznie sprawniejszych dyplomatów. Wraz z usilną wolą zapewnienia korzyści interesów Anglii, należy jednak uwzględnić wrażliwość innych narodów.

Polityka zagraniczna Anglii.

LONDYN, 17.1. (pat.) Podsekretarz stanu Min. Spraw Zagran. w Izbie Gmin, podczas debat oświadczył, że polityka zagraniczna Anglii nie wychodziła nigdy poza ramy traktatu wersalskiego. „Rząd czynił wszystko celem utrzymania

Ententy i utrwalenia przyjaźni z Francją, dając jednocześnie do zrozumienia aliantom, że nie widzi możliwości podtrzymania francuskiej polityki w Zagłębiu Ruhry—złożył odpowiedzialność za wszystkie konsekwencje tej polityki.”

Zaprzeczenie pogłosek o aresztowaniu Trockiego.

WIEDEN, 17.1. (Pat.) „Neue Freie Presse” donosi z poselstwa sowieckiego w Wiedniu, że wiadomość o aresztowaniu Trockiego jest nieprawdziwa. Trocki otrzymał jedynie jednodniowy urlop

dla poratowania zdrowia. Według tychże informacji, pogłoska o aresztowaniu Trockiego pochodzi od jednego z rosyjskich pism prawniczych, wychodzących w Paryżu.

Trzęsienie ziemi.

LONDYN, 17.1. (Pat.) Reuter donosi z Tokio, że wczoraj o g. 4 rano w handlowej dzielnicy miasta odczuło ponownie bardzo gwałtowne trzęsienie ziemi. Dotychczas brak wiadomości o wyrządzonych szkodach. Nowe trzęsienie ziemi wywołało wśród ludności olbrzymią panikę.

PARYŻ, 17.1. (Pat.) „Le Journal” donosi z Nowego Jorku, że gwałtowne wstrząśnienia podziemne odczuwane były rano, popo-

łudniu w Kolumbji w pobliżu granicy Ekwadoru. Wstrząśnienia te dały się szczególnie odczuć w 7 miasteczkach, z których mieszkańcy uciekają w popłochu.

PARYŻ, 17.1. (Pat.) Dzienniki podają otrzymaną dnia 16 b. m. ze źródeł angielskich wiadomość z Bombaju, że o g. 2 w nocy odczuło tam na znacznej przestrzeni trzęsienie ziemi. Ofiar w ludziach nie było.

Zycie ekonomiczne.

Frank złoty.

Kurs obowiązujący:

18 stycznia	1,900,000 mk.
19 stycznia	1,900,000 mk.

Dla wyrobów tytoniowych od 14 do 19 stycznia 1,910,000 m.
Dla opłat kolejowych i pocztowych od 16 do 31-go stycznia — 1,900,000 m.

G I E E D A.

Wilno, dnia 17.1. 1924 r.

Ruble złote 6.400.000.

łotewskie 8.800.

Czeki i wpłaty 42750000.

Srebro ruble 3.900.000.

Bilon rosyjski 1500000.

WARSZAWA, 17.1. (A. W.) — Warszawska giełda urzędowa z 17.1. Dolary 9,850,000, korony czeskie 288500. Przekazy New-York 9,850,000, Londyn 42,500,000, — 41,950,000, Paryż 470,000—461,000, Wiedeń 188,60, Praga 286,500—282,700, Włochy 482,500, Belgia 422,000, Szwajcaria—1,704,500 — 1,700,000, złoty frank 1,897,000, bony złote 1,480,000—1,400,000—1500,000, miljonówka 600.000 — 420.000, pożyczka złota 12000000—10000000. Tendencja utrzymana.

Akeje (w tys. mk.). Bank Handlowy w Warszawie 15500—15000, Wileński Prywatny Bank Handlowy 425. Warszawskie T-wo fabryk Cukru 18000—16000—17250. Warszawskie T-wo Kopalń Węgla 20750—20000 (setki), 21000—20750 (pięćdziesiątki), 24000—22500 (dwudziestki), 25000—24000—24500 — (dziesiątki), 25000—24000 (drobne), Cegielski 3050—3500—3700, Starachowice 16750 — 15250 — 16000, Rudzki 7000—6250—7500 (setki), 7000—6500—6700 (pięćdziesiątki), 8250 — 7750 — 8000 (dwudziestki) 8300—8000—8250 (drobne), Borkowski 3600—3400—3600, Bank Kredytowy 3250—2500—3300. Tendencja słaba.

Weksle w walucie złotej.

W najbliższych dniach złożony zostanie Radzie Ministrów projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej umożliwiający wpisy hipoteczne i obieg weksłów w złotych.

Umorzenie zaległości podatkowych.

Zaległości z tytułu podatków i opłat oraz kar za zwłokę i grzywien, o ile w dniu 1-go stycznia b. r. nie sięgaly 0,1 franka złotego, zostały umorzone.

W ten sposób znikną z rachunkowości skarbowej wszelkie śmieśne nieraz kwoty zaległości z lat ubiegłych.

Stosunki łotewsko-litewskie.

„Dziennik Kowieński” z dn. 11 stycznia b. r. podaje bardzo ciekawe wywnieszenia prezesa łotewskich ministrów p. Mejerowicza, który z dziennikarzami łotewskimi rozważał stosunki swego państwa z Litwą.

Stosunek ten łotewski maż stanu rozpatrywał z punktu widzenia ekonomicznego i politycznego.

Co do ekonomicznej strony stosunków p. Mejerowicz zastrzeżeń nie stawia, uważając, że ujawniona w tej dziedzinie zbieżność interesów, pozwala prowadzić nadal współpracę Litwy z resztą Nadbałtyki.

Inaczej w zakresie stosunków politycznych.

P. Mejerowicz stwierdza, że łańcuch państw granicznych od zachodu z Rosją będzie silnym jednym wówczas, gdy wszystkie składające go ogniwą zostaną spójne między sobą silnymi więzami przyjaźni.

Z tych zapatrywań p. Mejerowicza wynika, iż Litwa nie znajduje miejsca w powyższym ugrupowaniu, zanim nie rozwiąże sporu swego z Polską. Prezes ministrów łotewskich wyraził tę myśl zupełnie otwarcie, mówi on: „Polityka łotewska dąży do zbliżenia z Litwą, musimy wszakże dodać, że nie widzimy możliwości zawierania sojuszu z takim państwem, które nie nawiązało przyjacielskich stosunków ze wszystkimi sąsiadami”.

Zgodnie z powyższą myślą p. Mejerowicz oświadcza również, iż Litwa będzie proszona na konferencję państw bałtyckich, projektowaną w Rydze z udziałem Finlandji i Polski. „Droga zatem stoi przed Litwą otwarta”, mówi p. Mejerowicz. Dodaje zaraz jednak, że „o ileby nawet jakieś państwo odmówiło udziału swego w konferencji, niezależnie od tego ma się ona odbyć”.

Oczywiście wiemy dobrze, że przedstawiciele Litwy nie pokwapią się przybyć na to zaproszenie, wobec udziału w naradach Polski.

Jeżeli się czyta równocześnie głosy prasy i słyszy głos polityków litewskich, to przychodzimy do wniosku, że pomiędzy Litwą współczesną a resztą Nadbałtyki leży przepaść.

Premjer litewski p. Galwanuskas czyni wprawdzie heroiczne wysiłki, by współpracę Litwy z Nadbałtyką nawiązać i proponuje konferencję w Kownie. P. Mejerowicz grzecznie godzi się na powyższą inicjatywę, zaznaczając jednak przy tej okazji to wszystko co było powiedziane wyżej o zaopatrywaniach jego na stosunki z Litwą.

Przy takim stanie rzeczy konferencja państw bałtyckich, projektowana w Kownie ograniczyć się będzie musiała chyba wyłącznie do prac natury ekonomicznej. Łotwa bowiem uzależnia bliższą łączność polityczną z Litwą od rozwiązania sporu polsko-litewskiego.

Tymczasem w myśl p. Galwanuskasa projektowana konferencja w Kownie nie mogła mieć innego celu, jak zapoczątkowanie zbliżenia trzech państw bałtyckich z wyłączeniem Polski.

Jak widzimy p. Mejerowicz usuwa zgóry taką możliwość w słowach stanowczych i jasnych.

Stanowisko powyższe Łotwy wzbudza nieukrywany gniew w pewnych kołach „Trimitas” z dn. 3 stycznia r. b., nazywa ironicznie Łotyszów „braćmi” Litwinów, którzy wespół z Polską zamierzają izolować Litwę od całego świata i... udusić.

Wogóle w Litwie rozpoczęto w ostatnich czasach wbrew Galwanowskiemu gwałtowną kampanję przeciw Łotwie a nawet Związkowi Bałtyckiemu jako przeciwko „przyjaciółom naszych przyjaciół”.

Szczególnie jaskrawo prowadzi tę kampanję były prezydent Smetona z ministrem Waldemarasem i Związek Szaulisów, który ma wpływy większe niżby się może zdawało. (Wil. B. I.)

sposobami przeciwdziałania tej organizacji, ewentualnie nad możliwością aresztowania przywódców. Organizacja cała jednak wydała się nam zbyt naiwną, aby można było usprawiedliwić środki zanadto silne i radykalne.

Gdy przestałem być Ministrem zjawił się u mnie w Klubie Zw. L.-N. w Sejmie jakiś ksiądz zapytaniem, czy mam jakiś związek z organizacją P. P. P., ponieważ moje nazwisko jest z nią łączone. Oświadczyłem z całą stanowczością, że nie mam z tą organizacją nic wspólnego. Prosiłem go, aby z tej informacji zrobił najszerzy użytek.

Oto wszystko, co mi o tej organizacji wiadomo.

* * *

W prasie lewicowej, która początkowo w niemożliwy sposób starała się rozdmuchać sprawę P. P. P. mającą o jakichś spiskach faszystowskich, zamachach monarchistycznych i t. p. nastąpił niespodzianie zwrot, a raczej, rzecz można odwrócić na całej linii.

Najkrzykliwszy z krzykliwych „Express Czerwony” z dnia na dzień zmienia zdanie i oświadcza, że cała ta „głośna afery to tylko wiele hałasu o nic”, przyczem wyraża nadzieję, iż władze „całą tę sensację sprowadzą do właściwego, niezbyt surowego mianownika”.

Jeszcze ciekawszy jest zwrot w „Kurjerze Porannym”. I tam znikły pioruny na „spiski i konspiraacje chjeno - piasto - faszystowskie”, a na miejscu ich jeremjaszowe bładania nad „zarodkami komunistycznymi w Polsce”. W tym samym organie p. Grynberga znajduje się następujące, sensacyjne wyznaczenie: „W „Strzelcu” są jacejki komunistyczne... schwytany przy zamachu na więzienie wojskowe Wasilewski okazał się również — „strzelcem”.

Tak pisze p. Ehrenberg w „Kurj. Porannym”. Ze wszystkiego widać, iż lewica, wiedząc od dawna kto dokonał zamachu na więzienie, chce uniknąć kompromitacji i odwrócić od siebie uwagę urzędziła hałaśliwą naganę na Bogu ducha winna, bo bezbrzeżnie naiwną P. P. P. Niebawem jednak spostrzeżono się, iż uzurpcy wymierzone zostało w próżnię zatrąbiono więc na odwrót, p. Ehrenberg zaś uprzedzając wynik śledztwa, który dla lewicy były drugoczącym, sam wolał przyznać, iż schwytany przy zamachu na więzienie wojskowe rzekomy szwagier Wasilewski okazał się „strzelcem”.

Cheąc jednak za każdą cenę oczyścić „Strzelca”, wymyśla się nową bajeczkę o zakonspirowanych jacejkach komunistycznych, które wciskają się do polskich organizacji, jak np. do „Strzelca”.

Naszem zdaniem cały „Strzelec” jest właśnie taką jacejką.

Sejm i Rząd.

Ustawa o naprawie Skarbu.

Ustawa o naprawie Skarbu i reformie walutowej, uchwalona dnia 5-go stycznia w Sejmie i dnia 11-go stycznia w Senacie, ogłoszona została w Nr. 4 Dziennika Ustaw z dnia 15-go b. m. i tegoż dnia nabrała moey obowiązującej.

Z Ministerstwa Skarbu.

Dotychczasowy zastępca sekretarza jeneralnego Komitetu Ekonomicznego Ministrów p. Stanisław Pawłowicz objął kierownictwo Wydziału Obrót Pieniężnego Wewnętrznego w Departamencie Kredytowym Ministerstwa Skarbu.

Rokowania z Niemcami.

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych ukończono narady z Posłem Polskim w Berlinie p. Kazimierzem Olszewskim, dotyczące przygotowania materiałów Ligi Narodów w sprawie 3-go i 4-go artykułu traktatu o mniejszościach oraz wzmocnienia rokowań polsko-niemieckich w sprawie opeji i obywatelstwa.

Rozporządzenia o podatku majątkowym.

Niebawem ogłoszone będzie IV rozporządzenie Min. Skarbu w przedmiocie wykonania art. 1—7 ustawy o podatku majątkowym z 11.VIII.28 (D. U. R. P. Nr. 91 poz. 746). Rozporządzenie to wyjaśnia postanowienie zasadnicze dotyczące określenia obowiązku podatkowego przedmiotowych i podmiotowych zwolnień od podatku oraz określenia przedmiotów opodatkowania i sposobu obliczania wartości majątku. Z wydanych już 3 rozporządzeń Min. Skarbu, w przedmiocie wykonania tej ustawy, pierwszej (ogłoszone w Nr. 106 D. U. R. P.) dotyczyło pierwszej zaliczki na podatek majątkowy, płatny w czasie od 10 listopada do 10 XII.1928 drugie (D. U. R. P. Nr. 123) dotyczyło ustalenia wartości przedmiotów majątkowych (t. zw. norm szacunkowych), trzecie wreszcie (ogłoszone i tymże N-rze D. U. R. P.) zamiera przepisy o sporządzeniu spisów płatników składania zeznań o majątku. Stosując system stopniowego ogłoszenia rozporządzeń o wykonaniu ustawy wspomnianej, Min. Skarbu kieruje się zasadą, że system taki (dostosowany zresztą do terminów proceduralnych ułatwia tak płatnikom jak i funkcjonariuszom skarbowym dokładne obznajomienie się z odnosnemi przepisami, aktualnemi w danym okresie czasu.

Dzień polityczny.

Odroczenie konferencji bałtyckiej.

Rządy estoński, fiński i łotewski zawiadomiły Ministerstwo Spraw Zagranicznych, że zgadzają się na odłożenie do dn. 2 lutego konferencji warszawskiej.

Podróż Benesa do Londynu.

„Neue Freie Presse” donosi z Londynu: Oczekują tam, że minister Benesz w czasie swego pobytu w Londynie udzieli uspakajających wyjaśnień w sprawie przymerza francusko-czechosłowackiego. „Observer” twierdzi nawet że Benesz zaproponuje Anglii zawarcie sojuszu angielsko-czechosłowackiego. Zdaniem tegoż dziennika, Benesz ma zamiar pośredniczyć między Francją a sowietami.

Wybór nowych senatorów Gdańska.

Wiceprezydentem senatu gdańskiego wybrano 55 głosami przy 7 wstrzymujących się od głosowania dotychczasowego wiceprezydenta Ziehma. Z partji narodowo-niemieckiej wybrano senatorów Ziehma, Karowa, Kettego, Schulzgo, Bosselmana, Senflebena. Z partji centrum wybrano: Krausego, Sawatzkiego, Fuchsa i Wiercińskiego. Wreszcie dwóch senatorów z gdańskiej partji niemiecko-ludowej: Ungera i Briechlego.

Stosunki w Moskwie.

„Lokal Anzeiger” podaje telegram korespondenta o stosunkach w Moskwie. Między Trockim a Centralnym Komitetem, Biurem politycznym Partji Komunistycznej istnieje stan wojenny. Instytucje próbowały wysunąć Budiennego przeciwko Trockiemu, jednak Budienny zajął stanowisko wyzeczujące, podczas gdy Trocki zabarykadował się w pociągu pancernym. Dyplomaci zagraniczni sądzą, że w razie zwycięstwa Trockiego nastąpiłyby w polityce sowieckiej stano wezy zwrot na prawo.

Spotkanie Mussolini'ego z Pasiezem.

„Corriere delle Sera” donosi z Białogrodu, że spotkanie Pasieca z Mussolinim odbędzie się między 22 a 28 stycznia w Wenecji.

Sytuacja finansowa we Francji.

Francuska Rada Ministrów zatwierdziła opracowane wczoraj na konferencji specjalne środki, mające na celu podniesienie kursu franka. Rząd postawi w Parlamencie nagły wniosek, domagający się upoważnienia go do wydawania rozporządzeń zawieszających wwoz towarów nie uznanych za niezbędne. Wniosek ten postawiony zostanie jako kwestja zaufania.

Dookoła sprawy P.P.P.

Posel Głabiński o P.P.P.—Niespodziewany zwrot w prasie lewicowej. — Sprawcą zamachu na więzienie wojskowe „Strzelec.”

W sprawie pogłoszek szerzonych przez dzienniki lewicowe, a łączących nazwisko posła Głabińskiego z dokonaniem aresztowaniami członków P. P. P. oświadczył poseł Głabiński:

— O tworzeniu przez p. inż. Pękosławskiego organizacji krajowej w Warszawie oddawna rozmaite pogłoski. W lecie ubiegłego roku zgłosił się p. Pękosławski w deputacji z dwoma innymi panami do mnie w Ministerstwie Oświaty w Warszawie i przedstawiwszy się oświadczył mi, że organizacja jego ma na celu obronę państwa przed zamachami, jakie mają dokonać rozmaite tajne organizacje

lewicowe na porządek w Państwie i na Rząd większości polskiej. Wyraziłem wówczas ubolewanie nad stosunkami utworzonymi przez istnienie tajnych organizacji w kraju, sięgających nawet do armji i rozstałem się z deputacją bez żadnych przyrzeczeń. Wówczas widziałem p. inż. Pękosławskiego po raz pierwszy i ostatni.

W kilka tygodni później do wiedziałem się na posiedzeniu Politycznego Komitetu Rady Ministrów od p. Ministra Wojny jen. Szeptyckiego, że p. inż. Pękosławski był także u niego i zachowywał się w sposób dość zagadkowy. Zastanawialiśmy się wtedy nad

Wskrzesticiel czasów i ludzi.

(Stanisław Wasylewski).

II.

Kilkanaście lat temu znaleźmy Wasylewskiego jako krytyka i historyka literatury, oraz skrzętnego zbieracza bibliografji literackiej czasopism polskich.

Niespodzianką też była dla ogółu wydana w roku 1918 ym książka zatytułowana „U księżnej pani”. Po niej jakby z rogu obfitości wysypał się szereg tomów. Więcej otrzymaliśmy: „W srebrnym dworku z modrzewia”, „Na dworze króla Stasia”, „O miłości romantycznej”, „Szambelanowa z Walewic”, „Świadczenia wojenne pani Muszki”, „Sztambuch romantyczny”, „Historje lwowskie”, „Ducissa Cunegundis”, „Klasztor i Kobieta”, „Portrety pań wytwornych”, „Pod urokiem zaświatów”.

Jak widzimy plon obfity, a jeżeli weźmiemy okres pięcioletni od pojawienia się pierwszego tomu, to ilość 11 dzieł dowodzi płodności niezwykłej, talentu ogromnego, wreszcie inwencji niecodziennej.

Do czasów ostatnich światem,

w którym obracał się Wasylewski, był wiek 18 i czasy romantycznej pierwszej połowy. 19 stulecia.

Dwór króla Stasia, zastępy o-wych pań wytwornych, godnych siostrzyce dam dworu wersalskiego, konterfekty naszych dziewcząt polskich wdychających do miłości uczuciowej, rojących o boskich kochankach, przedmiot ubóstwienia naszych genjuszów, owe rycerki polskie walk listopadowych, to ulubione bohaterki opowiadań historycznych Wasylewskiego.

Najlepszy to znawca czasów stanisławowskich.

Badaacz obyczajowości z zamiłowania, stylista pierwszorzędny, obdarzony nadzwyczajnym darem słowa oraz to nowe znajduje tematy, dając zawsze i wszędzie obrazy barwne i żywe.

Wystarcza mu anegdota historyczna, suche „silva rerum”, zbiór korespondencji, czy jakiś pamiętnik, by z tego stworzyć dzieło sztuki, w którym wspaniale się zespala prawda i fantazja.

Temat martwy, zamknięty dla ogółu na cztery spusty, pogrzebany gdzieś w materiałach histo-

rycznych, czy rękopisach, pod dotknięciem pióra mistrza nabiera życia, fantazja twórcza dokonuje reszty i oto powstaje dzieło, które przybliżają czasy minione i wskrzeszając ludzi przykuwa do siebie czytelnika, każe mu zapomnieć, że to właściwie przeszłość.

Walną rolę spełnia tutaj obok fantazji i umiejętności wlewania w bohaterów życia i artystyczna oprawa dzieła, w której, kto wie, czy najważniejszym czynnikiem, nie jest język autora.

Język to na wskroś swoisty. Umie też nim władać świetnie Wasylewski. Bogactwo językowe mowy polskiej dostarczyło mu zasobów nieprzebranych, z których czerpnie pełną dłonią.

Każda postać mówi swym własnym językiem, każda epoka znajduje swój odrębny wyraz!

Smak wrodzony uchronił narratora, od największego niebezpieczeństwa, w które popadają nawet najwięksi sztukmistrze, od zmanierowania.

Krok tylko dzielił Wasylewskiego od powieści. Wszak już większość jego dzieł stoi na pograniczu praw o charakterze nau-

kowym i literatury pięknej. W ten sposób dochodzimy do pierwszej jego powieści, zatytułowanej „Ducissa Cunegundis”.

Zamierzchle czasy wieku XIII, owe dawne życie polskie, na dworzyszczu księżęcym, czy w klasztorze panieńskim, obraz „grubych” obyczajów, czy ascezy wieku świętych polskich maluje „Ducissa”, najlepsza lat ostatnich powieść historyczna. Podziwiać trzeba fantazję powieściopisarza, który z tak szczupłego podkładu historycznego umiał wyczarować barwną opowieść. Nie można oczywiście zapomnieć o żmudnych poszukiwaniach archiwalnych, o wyczerpujących studjach, które musiały poprzedzić sam proces twórczy.

Osobne studjum należałoby poświęcić stylowi powieści. Jak świetnie on harmonizuje z odtwarzaniami czasami! Zdumienie wywołać musi trud autora tworzącego słownictwo ze szczątków zabytków językowych, z kronik, kazań, od staropolskich źródłosłów budującego nowe wyrazy. Styl ten, którym Wasylewski posługuje się z całą swobodą, wytwarza odpowiedni nastrój, umożliwiając czy-

telnikowi wniknięcie w psychikę średniowiecza polskiego i wczucie się w ducha ówczesnego człowieka.

Książka ta aż prosi się o czytelników. Chciałoby się zapytać, wiele tak egzemplarzy „Ducissy” rozeszło się wśród polskich czytelników...

Utwory powyższe nie wyczerpują jeszcze całej twórczości pisarza. Nie można zapomnieć o Wasylewskim, utalentowanym poecie — wspomnijmy piękny „List z lasu” — czy też wydawcy „Przy-padków Króla Jegomości”, „Opowieści dziewczęcych”, „Spraw ponurych” i t. d., czy doskonałym humorystą (zbiorek „Świadczenia wojenne pani Muszki”).

Wnioskując z dotychczasowej, tak obfitej twórczości, możemy spodziewać się jeszcze niejednego cennego dzieła.

Talent Wasylewskiego dojrzał i osiągnął ów okres, tak pożądanym przez pisarzy.

Ze zaś każde nowe dzieło znajduje licznych czytelników, dowodzi szereg wydań każdej książki autora „Ducissy”.

Ludwik Stolarzewicz.

Żądajcie wódki
pierwszorzędnej jakości
Żytniówka
Gdańszczanka
Ukrainka
Centrali Spirytusowej Tow. Akc.
Poznań.
Oddziały: w Wilnie (Wiwulskiego 10), Kowlu i Brześciu.

Prof. SZYMANSKI
zaczął przyjmować chorych na **OCZY.**
ul. Mickiewicza 4.

Zmiana systemu gospodarki w kolejnictwie.

(Wywiad z prezesem inż. E. Landsbergiem).

Sanacja skarbu wysunęła, jak wiadomo, na plan pierwszy potrzebę uzdrowienia gospodarki kolejowej, której system dotychczasowy przyprawił państwo o poważne deficyty. W celu wyjaśnienia jakie środki rząd postanowił przedsięwziąć celem sanacji gospodarki kolejowej zwróciliśmy się do prezesa Wileńskiej Dyrekcji Kolei Państwowych p. inż. E. Landsberga z prośbą udzielenia informacji. P. inż. E. Landsberg bierze bezpośredni udział w opracowaniu nowego sposobu gospodarki, głos więc jego jest w tej kwestji najbardziej autorytatywny.

Sanacja skarbu, oświadczył p. prezes Landsberg, jest ściśle związana z sanacją kolejnictwa. W budżecie państwa najpoważniejszą pozycję zajmują deficyty kolejowe. Jest rzeczą zrozumiałą, że usunięcie ich stanowi najpierwszą troskę rządu. Dla osiągnięcia tego celu rząd postanowił prowadzić dalej gospodarkę kolejową na zasadach samowystarczalności i zastosować ją już od 1 stycznia r. b.

W budżecie swym Ministerstwo skarbu na I-y kwartał 1924 roku wstawiło pozycję 50 milionów franków złotych na potrzeby wszystkich 9-ciu Dyrekcji kolejowych. Z sumy tej na miesiąc styczeń przypada 20 milionów fr. złotych, a na następne miesiące luty i marzec po 15 milionów fr. zł. Pieniądze te zaczerpnięte zostaną z kredytów inwestycyjnych, sprawa zaś samych inwestycji wyjaśni się w marcu. Na rzecz inwestycji przeznaczona jest pożyczka w obligacjach kolejowych 10 proc. Resztę pieniędzy potrzebnych na gospodarkę kolejową wydadanie się z eksploatacji za przejazd.

Miesiąc styczeń jest najcięższy z powodu nieprzewidzianych wydatków związanych z zaspami śnieżnymi. Do tego dodać trzeba zmniejszenie się ruchu wywołane waloryzacją i wzrost wydatków w wysokości 62 proc. na pensje dla urzędników. Przetrawanie więc pierwszych trzech miesięcy będzie bardzo ciężkie. Wogóle nawet w normalnych warunkach miesiące styczeń i luty należą do ciężkich.

Przechodząc na samowystarczalność trzeba zmienić system gospodarki radykalnie. Przez cztery lata kolejnictwo polskie było bez budżetu i planu. Gospodarka prowadzona była na ślepo. Pieniądzy żądaliśmy i dostawaliśmy ile było potrzeba jako dotacje z Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej. Gospodarka była prowadzona bez kontroli pod względem prowadzenia i oszczędności.

Budżety uchwalone przez Sejm były nierealne, niezłociowe i nieprawidłowo zestawione.

Nie były przyjęte pod uwagę elementarne podstawy budżetu kolejowego. Obecnie inż. Tyszka jest pierwszym ministrem kolejnictwa polskiego, który wziął się za uporządkowanie radykalne gospodarki kolejowej, zwłaszcza w części dotyczącej finansowej strony gospodarki. Poleciał przeprowadzić pełną rewizję budżetu na 1924 r., zmieniając podstawy budżetowania co da możliwość znacznego zmniejszenia roszchodów i ustanowienia należytej kontroli i nadzoru nad wykonaniem budżetu. Z polecenia p. ministra poczyniono więc zarządzenia w kierunku daleko idących oszczędności kolejowych oraz projektowane są znaczne uproszczenia w służbie manipulacyjnej, celem przyspieszenia jej sprawności i zmniejszenia korespondencji.

Dnia 8 bm. odbył się zjazd prezesów Dyrekcji Kolejowych pod przewodnictwem ministra Kolei, na którym p. Minister szczegółowo nakreślił plan, według którego ma być przeprowadzona samowystarczalność gospodarki kolejowej.

Nowy minister kolei jest zwolennikiem decentralizacji znacznej, wbrew wszystkim poprzednim ministrom, którzy trzymali się austriackiego systemu t. j. centralizacji. Pełnomocnictwa dyrekto-

rów mają być znacznie rozszerzone, oczywiście z równoczesnym włożeniem na nich większej odpowiedzialności.

Dnia 20 stycznia r. b. odbędzie się w Krakowie zjazd samych prezesów Dyrekcji z zezwolenia ministra Kolei. Na zjeździe tym ma być opracowany z polecenia Ministerstwa projekt reorganizacji pełnomocnictw dla Dyrekcji, projekt zarządzenia oszczędności, dotyczące gospodarki kolejowej

Zjednoczenie Towarzystw Oświatowych.

W ruchu oświatowym w Polsce dokonał się poważny fakt. Oto istniejące od lat kilkudziesięciu towarzystwa zasłużone w pracy oświatowej mianowicie: Polska Macierz Szkolna b. Kongresówki, ziemi Wileńskiej i ziemi Cieszyńskiej, Towarzystwo Szkoły Ludowej w Małopolsce i Towarzystwo Czytelni Ludowych, działające w Poznaniu, na Pomorzu i G. Śląsku postanowiły utworzyć wspólny Wydział Wykonawczy z siedzibą w Warszawie.

Wydział ten prowadzi ma swą działalność na podstawie dyrektyw Komisji Porozumiewawczej Towarzystw, w skład której wchodzi prezes Towarzystw i delegowani po 1 członkowie ich Zarządów Głównych. Dnia 9 grudnia odbyło się trzecie z rzędu zebranie przedstawicieli Towarzystw, na którym ukończono ustalenia, wybierając prezesem Komisji Porozumiewawczej p. Józefa Świeżyńskiego Prezesa Polskiej Macierzy Szkolnej, kierownikiem Wydziału Wykonawczego posła Jana Kordeckiego.

Według uchwalonego regulaminu Wydział Wykonawczy ma być organem koordynującym działalność Towarzystw i reprezentującym je wobec czynników rządowych i samorządowych. Poza tym za pomocą pisma „Oświata Polska” którego pierwszy numer wychodzi w styczniu r. b. Wydział ma wpływać na udoskonalenie akcji oświatowej na całym obszarze Rzeczypospolitej. „Oświata Polska” omawiać ma zagadnienia oświatowe, szczególnie oświatę pozaszkolną, i rejestrować wszelkie wysiłki społeczne w tej dziedzinie. W ten sposób w chwili, gdy rząd zmuszony był zredukować znacznie Wydział Oświaty Pozaszkolnej Ministerstwa W. R. i O. P., organizacje społeczne wytwarzają organ, który pracą Ministerstwa gotów jest przejąć na siebie.

Jest to zresztą objaw słuszny i zrozumiały. Zadaniem Państwa jest zająć się przedewszystkiem szkolnictwem, natomiast troskę o oświatę pozaszkolną, winno wziąć na siebie samo społeczeństwo, przez wytworzone dla tego celu organizacje oświatowe. Wydatki na tak wielki cel, pokryć musi ofiarności całego społeczeństwa, a do pracy w tych towarzystwach, stanąć powinni wszyscy Polacy, którym podniesienie kultury narodowej leży na sercu. Zasługi dotychczasowe Polskiej Macierzy Szkolnej, Towarzystwa Czytelni Ludowych i Towarzystwa Szkoły Ludowej, ich wspaniała tradycja i wypróbowane metody pracy dają wszelką gwarancję, iż przy poparciu całego społeczeństwa, spełniać będą i nadal owocnie swe zadania. Jak wiadomo Towarzystwa te zajmują się również zakładaniem szkół polskich na Kresach, ostatnio dla osadników polskich i na ten cel potrzebują znacznych funduszy.

Ofiarności społeczna na rzecz ich musi więc być obecnie wzmożona, gdyż o subwencjach rządowych w tej chwili nie może być mowy. Wydział Wykonawczy czyni starania o przygotowanie należyte zbiórki Daru Narodowego 3 Maja, w której to sprawie zwrócił się już do Rządu.

Zbiórka ta powinna w tym roku zasilić wydatnie kasy tych zasłużonych Towarzystw.

Wydział Wykonawczy Polskich Towarzystw Oświatowych i redakcja pisma „Oświata Polska” mieści się czasowo w biurze Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej, Warszawa—Krakowskie Przedmieście 7, m. 4.

oraz ma być rozpatrywana sprawa jednolitej organizacji Dyrekcji Kolejowych.

— Jakie plany p. Prezes ma zamiar przedłożyć w sprawie Wileńskiej Dyrekcji?

— Istotnie, posiadam szereg opracowanych na zjazd wniosków, z którymi będę mógł się podzielić niezwłocznie po zakończeniu zjazdu krakowskiego. Po powrocie więc chętnie informacjami służę.

Pogrożki litewskie.

Organ strzelców litewskich „Trimitas” zamieszcza niezwykle nastawiony artykuł skierowany przeciw Polsce i nawołujący wszystkich do obrony przed Polską oraz do odebrania Wilna. W artykule tym powiedziano dosłownie:

„Polacy są silniejsi od nas, mają kamratów Francuzów i Łotyszów, którzy ich podtrzymują i dla tego dobrowolnie Wilna nam nie oddadzą. Tylko siłą możemy je odzyskać, podobnie jak Klajpedę. Siłę tę musimy przygotować i znaleźć przyjaciół, którzyby nas poparli. Przyjaciół tych należy szukać wśród państw posiadających interesy zbieżne z nami—są to Rosjanie i Niemcy.

„Waży się tutaj nasz honor. Wszyscy—od Sejmu i rad samorządowych aż do poszczególnych jednostek powinni się wspomagać. Należy nareszcie zaufać swym siłom i szukać możliwości rozwiązania sprawy wileńskiej, albowiem godz. 12 już bije”.

Z posiedzenia Rady Miejskiej.

Punktualność rozpoczęcia posiedzenia Rady Miejskiej może być przysłowiowa. Wczorajsze posiedzenie, wyznaczone na godz. 7 1/2 wieczorem, rozpoczęło się punktualnie... o godz. 9-tej. Dopiero o tej godzinie znalazło się quorum. Może ten brak zainteresowania i tempa da się wytłumaczyć tem, iż na porządku dziennym nie było kwestji „wybuchowych” o podłożu politycznym.

Bo co mogło być politycznego w sprawie zwiększenia ilości sekwestratorów o dwóch wobec coraz większego zalegania z podatkami płatników. Oczywiście wniosek Magistratu przyjęto bez dyskusji. Dalszy punkt o skasowaniu 3 etatów lekarzy sanitarnych, celem uzgodnienia ilości pozostałych 6-ciu etatów lekarzy z istniejącymi sześciu cyrkulami, wywołał znowu ożywioną dyskusję. Radni żydzi w interesie ludności żydowskiej domagali się utrzymania dotychczasowej ilości, większość jednak radnych opowiedziała się za wnioskiem Magistratu w całej rozciągłości referatu.

Przy podaniu Polskiej Macierzy Szkolnej na konika politycznego wsiadł p. Studnicki, dowodząc, iż Domy Ludowe, pozostające pod egidą Macierzy, uprawiają politykę Zw. L. Narodowego. Prezes Macierzy wileńskiej dr. Węslawski dał godną p. Studnickiemu odpowę wykazując bezpartyjność tej wielkiej placówki oświatowej na Kresach. Rada miejska jednomyślnie uchwaliła zwolnienie Macierzy od opłat za korzystanie z lokalu szkoły powszechnej Nr. 20. Przyjęto dalej referat w sprawie rozcięcia premji na osoby prywatne za wykrycie nadużyć w przedsiębiorstwach widowiskowych. Radni żydzi (Rudnicki, Szapiro) oponowali przeciwko kontrolowaniu biletów na sali, większość radnych nie podzieliła ich zdania.

Następny punkt porządku dziennego o uzyskaniu subsydjum w wysokości 5.500 złotych w Ministerstwie Robót Publicznych na prace, związane z wykonaniem planu regulacyjnego miasta, przyjęto z poprawką p. Studnickiego zwrócenia się do pp. radnych posłów sejmowych o poparcie starań w Sejmie, oraz wysłanie petycji miejskiej listownie do Sejmu.

Następne obrady dotyczyły waloryzacji rozmaitych podatków i opłat miejskich. (—)

Wiadomości bieżące.

Z miasta.

— Loterja fantowa na rzecz „Domu Dzieciątka Jezus”. Na najbardziej niefortunne z sierot, opuszczone niemowlęta, na podrutki niewinne cierpiące, zamierza zarząd „Domu Serca Jezusowego” urządzić loterię fantową połączoną z dochodowym bufetem. Zarząd za naszym pośrednictwem zwraca się do ogółu, by lzy otarli tym najbardziej niefortunnym niemowlętom składając jakiś przedmiot do loterii, lub artykuły spożywcze do bufetu. Zwracając się z gorącą prośbą o te dary w imię słów Chrystusowych: „Cokolwiek uczyniliście najmniejszemu z braci moich—mnieście uczynili”. Łaskawie ofiarowane dary prosimy składać w Administracji „Dziennika Wil.” Dominikańska 4, lub też w Domu Dzieciątka Jezus—Subocz 16.

Odozty.

— DZIEJE LITWY—Cykl z 6-lu wykładów Wygłosi red. Jan Obst w sali T-wa „Rozwój” Trocka 11 m. 7. Pierwszy odczyt zapowiedziany jest na dziś 18 go bm. o g. 7 wiecz. Następne w każdy następną piątek w tymże lokalu „Rozwoju”.

Treść odczytów i osoba prelegenta ściągają niewątpliwie licznych słuchaczy, którzy interesują się kwestją Wileńszczyzny.

Sprawy szkolne.

— Walka z analfabetyzmem w wojsku. Sprawa zwalczania analfabetyzmu w wojsku stanowi jedną z poważnych trosk naszego społeczeństwa. Dlatego każdy krok w tym kierunku należy powitać z uznaniem. W Wilnie akcją tą zgodnie ze swem założeniem zajął się Polski Biały Krzyż. Wczoraj właśnie odbyła się pierwsza uroczystość wypuszczania w świat pierwszej grupy słuchaczy kursów oświatowych zorganizowanych sumptem P. B. K. W murach Misjonarskich przy ul. Subocz Nr. 20 z pośród 60 słuchaczy delegowanych z najrozmaitszych oddziałów wojskowych stacjonowanych w Wilnie do egzaminu stanęło 49 osób, a złożyło 45 osób. Wszystkim rozdano świadectwa stwierdzające ukończenie kursu uprawniającego do wykładania na I stopniu kursów dla analfabetów w wojsku. Kurs oświatowy metodycznie praktyczny obejmował język polski z włączeniem historii, rachunki i metodyka elementarna pod ogólnym kierunkiem p. Poczetowskiej. Kierownikiem ogólnym kursów z ramienia P. B. K. jest szef sekcji wojskowej Białego Krzyża p. A. Tupalski. Z okazji rozdania świadectw przemówili do słuchaczy na temat zadań obywatela żołnierza Ks. Biskup Bandurski, p. A. Tupalski, p. J. Niewodniczańska i pułk. Pastwalski. Ponieważ słuchacze którzy otrzymali świadectwa niezwłocznie zajmą się kursami analfabetów w wojsku P. B. K. rozda każdemu maluchną biblioteczkę, która będzie służyć młodym pedagogom jako podręcznik.

W czasie najbliższym sekcja wojskowa Białego Krzyża organizuje drugie kursa metodyczno-praktyczne tym razem dla wojskowych z oddziałów stacjonowanych w okręgu Wilna.

Z życia stowarzyszeń.

— Klub Narodowy. Zarząd klubu podaje do wiadomości, iż w dniu 21 go b.m. o g. 7 w. odbędzie się przy ul. A. Mickiewicza Nr. 29—7, kolejne zebranie członków. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— Snipiski—Pol. Mac. Szk. Dn. 20 b. m. o godz. 5 i pół. wiecz. odbędzie się uroczyste poświęcenie przez Jego Exc. biskupa Michałowicza przebudowanego lokalu Koła P. M. S. im. H. Sienkiewicza, po akeie poświęcenia będą przemówienia i występy wokalnno-muzyczne. Wstęp na tą uroczystość za zaproszeniami, które są rozesłane przez Zarząd Koła oraz będą do nabycia przy wejściu.

— T-wo przyjaciół Węgler. Złożony został wladzom do legalizacji Statut T-wa przyjaciół Węgier. Członkami założycielami są Rektor

U.S.B. prof. Parczewski, prof. M. Zdziechowski, prof. Bossowski, sędzia Plater i inni.

— Prośba Centralnego Zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej. Polska Macierz Szkolna szczerze oświata w Wilnie utrzymuje wypożyczalnię książek przy ul. Benedyktyńskiej 2, oraz na Snipiskach ul. Wilkomierska 1 i na Zarzeczcu Nr. 5. Wobec niezmiernej drożyzny książek, wypożyczalnię powyższe przynoszą mieszkańcom Wilna ogromną usługę, a młodzieży i dzieciom pomoc w nauce. Chodzi jednak o to, by czytelnicy dbali o książki, nie niszczyli ich i nie przetrzymywali zbyt długo. Wypożyczalnię oświatową nie są w możności zakupywać dziś w większej ilości egzemplarzy najbardziej pożytecznych książek. Macierz zatem uprzejmie prosi wszystkich abonentów swych wypożyczalni o zwrot książek dawniej wypożyczonych, oraz o nieprzetrzymywanie żadnej książki dłużej ponad tydzień, pamiętając o tem, że przetrzymywanie dzieł wypożyczonych przynosi stratę instytucji i krzywdę innym czytelnikom, którym również dana książka może być bardzo potrzebna.

Sprawy samorządowe.

— Uchwały sejmiku Wileńsko-Trockiego. Na posiedzeniu sejmiku w dniu 15—16 stycznia 1924 r. powzięto szereg uchwał, z których ważniejsze przytaczamy. Przedewszystkiem na wniosek członka p. Kucwicza Witolda sejmik jednoznacznie uchwalił, co następuje: Uważając zagrożony stan żłobków, przytułków, ochron z powodu kryzysu finansowego takowych, opodatkować siebie na ten cel po 200 gr. zboża z dziesięć łak i ogrod. i po 400 gr. kartofli. Jednocześnie poleca się wydziałowi przedkładać odpowiednią odezwę i wydać ją do ludności powiatu.

Dalej na tymże posiedzeniu sejmiku na wniosek p. Falewicza Marcina członka wydziału uchwalono prosić miarodajne władze o rozciągnięcie ustaw na pow. Wil. Trocki o powiatowej Radzie Szkolnej, obowiązujących w innych dzielnicach Rzeczypospolitej, ponieważ pow. Wil. Trocki należy do najbardziej polskich powiatów.

Na tymże posiedzeniu dokonany został wybór 2 członków i ich zastępców do kolegium wodnego. Na członków sejmik powołał p. Borowskiego J. i Iwaszkiewicza J., na zastępców R. Węckowicza i J. Parczewskiego.

— Reorganizacja Biura wydziału powiatowego sejmiku Wil. Trockiego. W związku z uchwaleniem budżetu sejmiku pow. wileńsko-trockiego na rok 1924 zaszły zmiany następujące na stanowiskach w wydziale powiatowym. Sekretarzem Wydziału p. Zygmunt Wojczukanis objął nowoutworzony etat pomocnika gospodarczego przewodniczącego, stanowisko zaś sekretarza wydziału objął p. Michał Niedek dotychczasowy pomocnik Inspektora samorządowego gminnego. Na stanowisko Inspektora mianowany został p. W. Orlicki, pomocnikiem zaś jego został p. W. Jankowski.

Z ruchu wydawniczego.

— „Ruch Prawniczy i Ekonomiczny”. Wyszedł z druku 1-szy zeszyt za 1924 r. „Ruchu Prawniczego i Ekonomicznego” organu wydziału prawno-ekonomicznego uniwersytetu Poznańskiego. Na treść zeszytu składają się: Rozprawy: „Pożyczki w żytnich listach rentowych i dolarowych listach zastawnych” przez I. Ciechowicza, „Podatek dochodowy i majątkowy” przez J. Piekalkiewicza; „Przegląd Piśmiennictwa”, „Przegląd Przewodawstwa”, „Przegląd Orzecznictwa” karnego i cywilnego „Kronika Ekonomiczna”.

— „Przyjaciel Szkoły” Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego. (Poznań ul. Różana 4a). Od dwu lat regularnie w Poznaniu wychodzące czasopismo pedagogiczne „Przyjaciel Szkoły” wydawnictwo nauczycielskie rozpoczęło nowy rocznik „Trzecim Konkursiem P. S.” na trzy prace z dziedziny metodyczno-pedagogicznej.

Sport.

Narciarstwo w Wilnie. Dnia 17 bm. rozpoczął się kurs jazdy na nartach sekcji narciarskiej Twa Sportowego Lauda i Wileńskiego Twa Narciarskiego.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski (Lutnia). Dnia 17 bm. ostatni doskonały "Dzwonek alarmowy".

Występy Niewiarowskiej i Szczawińskiego w Teatrze Wielkim.

Przedstawienia popołudniowe w Teatrze Wielkim.

W niedzielę o godz. 3 1/2 po poł. "Madama Butterfly".

Z opery. W czwartek przyszłego tygodnia ukaże się po raz pierwszy od szeregu tygodni przygotowywany i zapowiadany "Bal maskowy".

Przedstawienia popularne w Teatrze Wielkim. We wtorek dnia 22 go b. m. po cenach do połowy niższych ukaże się arcydzieło Verdiego "Rigoletto".

Przedstawienie jubileuszowe M. Dowmunt. W sobotę 26-go b. m. odbędzie się w Teatrze Wielkim jubileusz 25-cio letniej pracy scenicznej zaszczytnie znanego i utalentowanego artysty teatrów wileńskich M. Dowmunt.

W dniu tym wystawiona zostanie klasyczna operetka Suppé "Boccaccio".

Bilety już są do nabycia w Teatrze Wielkim (pokój Nr. 18) od godz. 11-2 i od 6-11 wieczorem.

Zabawy.

Z "Sokoła". W sobotę dnia 19 stycznia r. b. odbędzie się w lokalu Twa przy ul. Wileńskiej Nr. 10 kolejna wieczornica taneczna dla członków i wprowadzonych gości.

Bal Polskiej Macierzy Szkolnej. W dniu 19-ym stycznia 1924 r. w salonych Domu Oficera Polskiego (ul. Ad. Mickiewicza Nr. 13) odbędzie się bal na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej Ziemi Wileńskiej.

W czasie zabawy przygrywać będą dwie orkiestry 6 pułku Leg. Smyczkowi i detu.

Napad na folwark. Dnia 6 b. m. o godz. 21-ej został dokonany napad rabunkowy przez trzech nieznanych osobników na folwark Zabunce, gm. Daugieliskiej, należ. do Adama Dolina.

wadzka Władysława, Zawadzki Feliksowa i Żerańska Władysława.

Panowie: Bańkowski Witold Prezydent, Bohowie Stanisław Dyrektor, Bohdanowicz Ignacy, Bobiński Tadeusz, Bociarski Witold, Bujalski Władysław, Dr. Burhardt Aleksander, Mec. Czechowicz Edmund, Ciozda Stanisław, Cywiński Jan, Dobaczewski Eugeniusz, kpt. Ehrekreutz Stefan, prof. Gąsiorowski Zygmunt Kurator, Jocz Konrad, Griebisz Hugo gen., Kiewlicz Marjan Dr., Klott Jan, Kownacki Piotr, Łokuciejewski Jan vice prezydent, Malecki Jan Dyr., Meystowicz Aleksander, hr. Mohl Wacław, Niedziatkowski Konrad, Perkowski Leon, Popowicz Jan prezes, Pietraszewski Jan prezes, Roman Walery Delegat Rządu, Rydz-Smigły gen., Römmel gen., Retinger Juliusz prof., Ruszczyko Ferdynand prof., Rydel dyrektor, Sumorok Leon, Sumorok Restytut prezes, Strumiło Marjan, Skinder Oczesław mec., Szopa Teofil dyr., Szaniawski Wacław, Świętecki Kazimierz, Szmidt Władysław dyr., Swirun Lucejan prokurator, Tupalski Andrzej gen., Wirszylło Konrad, Wańkowicz Stanisław, Wimbór Kazimierz Komisarz Rządu, Węławska Witol dr., Węławska Stanisława, Zawadzki Feliks dyr., Żerański Władysław inż., Zwierzyński Aleksander poseł.

W czasie zabawy przygrywać będą dwie orkiestry 6 pułku Leg. Smyczkowi i detu.

Kronika policyjna.

Napad na folwark. Dnia 6 b. m. o godz. 21-ej został dokonany napad rabunkowy przez trzech nieznanych osobników na folwark Zabunce, gm. Daugieliskiej, należ. do Adama Dolina.

Morderstwo. We wsi Narwieliskiej, gm. Dziewieniskiej, zamordowano przez zematę rodzinę Krupskich, składającą się z 5-ciu osób. Blizszych szczegółów narazie brak.

Wypadki.

Udaremniony zamach samobójczy. Wczoraj o godz. 13-iej, Przylicki Wacław, zam. przy ul. Raduńskiej 58, usiło

wal'pozbawił się życia przez rzucenie się z mostu Zielonego do rzeki Wilji. Zamach samobójczy został udaremniony przez posterunkowego Pozniewicza Bronisława. Przyczyna narazie nie wyjaśniona.

Wykolejenie się parowozu. Wczoraj o godz. 17-iej na stacji osobowej Wilno, parowóz przetokowy, idący z wagonami i parnikiem najechał na drugi parowóz idący po tym że torze. Wskutek czego wagon i parnik zostały wykolejone i uszkodzone. Wypadku z ludźmi nie było.

Kradzieże.

Andruszkianiec Wincentemu, zamiesz. przy ul. Wszystkich Świętych Nr. 19, skradziono samowar wartości 500 milionów marek polsk.

Bak Mowszy, zam. przy ul. Podgórznej Nr. 8, skradziono różnych rzeczy wartości 200 milionów marek polsk.

Chejkiar Mowsza, zam. przy ul. Dominikańskiej Nr. 12, zameldował o kradzieży z jego mieszkania różnych rzeczy wartości 1 miliona marek polsk.

Wenckul Kazimierz, zam. przy ul. Półteckiej Nr. 45, skradziono z mieszkania biżuterję, oraz kolekcję monet złotych wartości 12 miliardów marek polsk.

OFIARY

złożone w Administracji "Dziennika Wileńskiego". Na Ochronę Pogotowia Ratunkowego Gabriela Malinowska 1.000.000 mk. Na Tow. Pań Miłos. Św. Wino. à Paulo Gabriela Malinowska 1.000.000 mk.

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT.

Rozkład zebrań kół dzielnicowych Zw. Lud. Nar. m. Wilna.

Koło dz. "Popławy" w sobotę, dn. 19 stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu przy ul. Jerozolimskiej pod Nr. 46, przemawiać będzie poseł A. Zwierzyński i redaktor P. Kownacki.

Wiadomości telegraficzne.

Katastrofa ze sterowcem amerykańskim.

Burza zerwała sznurzy trzymające na uwięzi sterowiec "Shemandoah" na pokładzie którego znajdowało się 80 osób załogi. Gwałtowny wiatr pociął sterowiec w kierunku Kanady. Sterowiec przeleciał już Westfield i New Hersey. Załoga czyni daremne wysiłki zwrócenia się przeciwko wiatrowi.

Polska wystawa graficzna.

Po zdobyciu dużych sukcesów w stolicy Danji i Finlandji polska wystawa graficzna zyskuje nowe uznanie w Rewlu. Wystawa, nad którą objęli protektorat przedstawiciele poselstwa polskiego w Rewlu została otwarta dnia 6 stycznia r. b. Obecność głowy państwa, prezydenta Pateo ministra spraw zagranicznych Akla i ministra oświaty Weidermana, członków ciała dyplomatycznego i konsularnego oraz przedstawicieli prasy nadała otwarciu wystawy charakter uroczysty i oficjalny. Cała prasa rewelska występuje narazie z szeregami artykułów i wzmianek, zapowiadając w najbliższych dniach obszernie rzeczowe sprawozdania.

Kredyty tytoniowe.

Kredyty tytoniowe udzielane będą nadal bezprocentowo i do nich nie stosuje się rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 grudnia 1923 r. o pobieraniu 6 proc. odsetek w stosunku rocznym od udzielanych kredytów na artykuły monopolowe.

Kino-Teatr "HELIOS" ul. Wileńska 38. Dziś: Gwiazda ekranu prawodawczyni miod, Maria Kor-da i mistrz ekranu Werner Krauss w najnowszym tajemniczym, czarującym salonowym dram.

Kino-Teatr "Polonia" Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan. Dziś: Ostatni 2 SERJE RAZEM HRABINA PARYŻA 3-cia i 4-ta dzień. 12 aktów bez skrótów.

Kino-Teatr "Piccadilly" Wielka 72. I-a Kino. Film ze śpiewem, tańcami i muzyką. Orkiestra z 25 ludzi. Duży chór. Wy-opera. śpęły słynnych solistów opery Soliści: Eugeniusz Oniegin prof. Adam Ludwik, Tatjana primad. Wanda Henrychówna, Lenski tenor Rudolf Kooper, Gremin p. Szarski, Olga M-ele Piekarska.

"WIAROŁOMSTWO" UWAGA: osoby, które nie widziały 1-iej i 2-iej serji znajdują streszczenie tychże na ekranie z początku każdego seansu.

EUGENJUSZ ONIEGIN muzyka Czajkowskiego tłumaczenie Leo Belmont'a. kino-opera w 5 akt. A. S. Puszkina. Soliści: Eugeniusz Oniegin prof. Adam Ludwik, Tatjana primad. Wanda Henrychówna, Lenski tenor Rudolf Kooper, Gremin p. Szarski, Olga M-ele Piekarska.

Dr. med. Kapłan Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wileńska 11 tel. 640.

Dr. med. E. Suszyński choroby weneryczne skórne, płciowe od 1-2 i od 4-7 wiecz. Ul. Mickiewicza 30.

Kobieta lekarz Dr. Abłamowiczowa choroby kobiece i akuszerja Kasztanowa 7, m. 7, g. 3-5.

Dr. POPILSKI Choroby skórne i wener. W. Pohulanka 2, róg Zawalnej 10-1 i 5-7.

Continental WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ J. WŁODAWSKI w Wilnie (tymczasowe) ul. WIELKA Nr. 50. (80).

PRZETARG.

Dnia 5 lutego 1924 roku w lokalu Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych w Wilnie (ul. W. Pohulanka 24) odbędzie się przetarg za pomocą ofert piśmiennych na wyrab za część (ekwi-walent procentowy) materiałów na zrabach etatowych w Nadleśnictwach:

- 1. Grodzieńskim 7. Międzyrzeckiem
2. Różankowskim 8. Baksztańskim
3. Kozańskim 9. Uszańskim
4. Dziśnieńskim 10. Orańskim
5. Daniłowickim i 11. Koniszkiem,
6. Druskienickim

z warunkiem wywiezienia na składy przy stacjach, względnie torze kolejowym lub rzekach spławnych wyrobionych materiałów drzewnych, należnych z podziału Z. O. L. P.

Oferty sporządzone według przepisów licytacyjnych Z.O.L.P. będą przyjmowane do godz. 12-iej w południe 5-go lutego 1924 r.

Szczegółowy wykaz wystawionych obiektów, przepisy licytacyjne, wzory, oferty i umowy - są do przejrzania w Departamencie Leśnictwa N. R. i D. P. w Warszawie (Senatorska Nr. 15), w Z. O. L. P. w Wilnie i oddzielnych Nadleśnictwach.

Przeznaczone do sprzedarzy jednostki licytacyjne można oglądać na miejscu za zezwoleniem Nadleśnictwa.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Wilnie.

PRZETARG.

W dniu 31 stycznia 1924 roku o godz. 12 odbędzie się w lokalu Wydziału Powiatowego Sejmiku Augustowskiego w Augustowie (ul. Długa Nr. 57) przetarg na dostawę loco szosą 4900 m. 3 kamienia polnego dla naprawy powłoki szabrowej na drogach bitych państwowych w pow. Augustowskim.

Ostemplowane oferty w zamkniętych kopertach składane należy do godz. 12 w dniu 30 stycznia 1924 r. do Wydziału Powiatowego. Do oferty dołączyć należy:

- 1) Wadium w wysokości 500 złotych franków.
2) Piśmienną deklarację, że warunki wykonania dostawy są przedsięwzięte i, że się na nie zgadza bez zastrzeżeń.

Warunki wykonania dostawy są do obejrzenia w Wydziale Powiatowym w Augustowie w godzinach urzędowych.

Wydział Powiatowy w Augustowie urządzi ustny przetarg przed rozpieczętowaniem kopert z ofertami.

Wynik ustny przetargu będzie uznany za ważny, o ile osiągnięta cena będzie niższą od cen, podanych w ofertach.

Przewodniczącą Wydziału Powiatowego Starosta (-) Giedroyd.

Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego (-) inż. Wł. Rudowski.

POTRZEBNI ROBOTNICY.

specjalści do tłuczenia kamienia. Zgłaszać się do biura "Szopa i Zimmermann" ul. Żeligowskiego 1 m. 16, od godz. 9-2.

DOM HANDLOWY "KARSAKOSOW" w Wilnie przy ul. Sadowej 6. HURTOWA SPRZEDAŻ MĄKI pszennej i żytniej wszelkich gatunków oraz SLEDZI Przybył wagon RYŻU oraz NADSZEDŁ TRANSPORT Prawdziwej mąki rosyjskiej z Ekaterynostawa firmy młyn Br. Szafryn, gatunków: Krupeczka, 4/0 i 3/0 najlepszej jakości po cenach tanich.

Inteligentna starszka, wdowa, kom-pietnie bez rodziny, okradzona doszczętnie, pozostająca w krytycznych warunkach materialnych, błaga społeczeństwo współczujące w niedoli o wspomoczenie materialne, upraszając o składowanie datków do Administracji "Dziennika Wileńskiego" pod "Bardzo biedna".

Dr. D. KENIGSBURG choroby weneryczne, syfilis i skórne, ul. Mickiewicza 4.

Dr. medycyny B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19. 10-1 i 4-7.

Dr. L. Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352 od 9-1 i 4-7.

Zgub. paszport lotewski wyd. przez Min. Spraw Wewn. w Rydze na imię Anny Regensburg, zam. przy ul. Gdańskiej 1 - unieważnia się.

AKUSZERKA A. Jutan ul. Niemiecka 4, m. 19, telefon 222. Udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz.

MEBLE sprzedamy natychmiast, jako to: garniury buduarowe i bambusowe, otomana, szeslong, fotel do biurka i inne rzeczy. Robota solidna. - Ceny umiarkowane. Zakład Mebli "Mikado" Wileńska 39 w podwórzu.

RZECZY BIŻUTERIA BIURO HANDLOWO KOMISOWO OGŁOSZENIOWE. ZACHĘTA Portowa 6 D. przyjmuje w kom.

MŁYN ANGLO-CANADIAN INDUSTRIAL LIMITED Jener. Reprezentant A. G. de Szerbim. Wilno, ul. W. Stefańska 29. Produkuje intensywnie jak poprzednio, mąkę i absolutnie nie jest uszkodzony od powstałego w tymże gmachu pożaru.

Skład apteczny w śródmieściu. Ludwiska 12, sprzedam, odstąpię, wydzierżawię.